

Силабус
навчальної дисципліни
Психологічна служба
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Психологія.

Спеціальність: 053 Психологія

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Рівень вищої освіти: I рівень

Викладач	Сердюк Наталія Іванівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psiologiya/composition-kaf-psiologiya/serduk/
Контактний тел.	0668336830
Е-mail викладача:	Serdyuknata85@gmail.com
Графік консультацій	Консультації проводяться через тиждень: вівторок (13:00 - 14:00), субота (13:00 - 14:00), за допомогою месенджера Telegram

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	26	22	102	екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: положення про психологічні служби різних галузей, документація психолога, психодіагностика, корекція, консультування, профілактика, просвіта, етичний кодекс психолога, супровід, молодший шкільний вік, підлітковий вік, юнацький вік, робота психолога в різних галузях.

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологічна служба» є:

- ознайомити здобувачів освіти з призначенням та організацією психологічної служби в освітніх, медичних, спортивних та відомчих галузях, розкрити умови психологічного забезпечення робочого процесу та здійснення психологічного супроводу розвитку та життєдіяльності особистості різного віку;
- сприяти особистісному зростанню та професійному становленню майбутніх практичних психологів.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологічна служба» є:

1) сприяти набуттю майбутніми практичними психологами теоретичних знань з питань: призначення та основних функцій психологічної служби, а також шляхів її розбудови в сучасних умовах; особливостей організації психологічної служби в освітніх та відомчих закладах; основних принципів та видів діяльності практичних психологів;

2) сприяти формуванню у майбутніх практичних психологів: професійних навичок та умінь роботи з документально-методичними матеріалами; навичок та умінь розробки плануючої документації; навичок та умінь розробки, підготовки та проведення психологічних просвітницьких та профілактичних заходів;

3) сприяти вихованню у майбутніх практичних психологів професійної компетентності.

Компетентності та програмні результати навчання:

№	Програмні компетентності	Компетенції	Результати навчання
1.	Загальні Здатність працювати самостійно, приймати обґрунтовані рішення, обирати оптимальні професійні дії та елементи самоорганізації для розв'язання завдань професійної діяльності.	Володіння знаннями про призначення психологічної служби в системі освіти України; основні її завдання, структуру та функції; особливості організації в освітніх закладах; системність у роботі психологічної служби; основні форми та методи психологічного моніторингового супроводу психологічного розвитку дітей та учнівської молоді.	<i>Знати:</i> основні завдання, структуру та функції психологічної служби; завдання психологічного моніторингу розвитку дітей та учнівської молоді. <i>Вміти:</i> застосовувати на практиці набуті теоретичні знання.
2.	Фахові Знання та дотримання принципів Етичного кодексу психолога (відповідальності, компетентності, конфіденційності, захисту інтересів клієнта тощо), норм психологічної етики.	Демонструвати позитивне сприймання, розуміння та уміння інтерпретувати принципи Етичного кодексу психолога; усвідомлення меж своєї компетентності; дотримання норм професійної етики; повагу гідності клієнта, його захист від будь-яких форм фізичного або психологічного насильства.	<i>Знати:</i> особливості основних видів діяльності практичного психолога в системі освіти. <i>Вміти:</i> працювати з документально-методичною літературою; складати план роботи практичного психолога.
	Здатність здійснювати психолого-педагогічні заходи з метою усунення відхилень у	Моделювати діяльність психологічної служби різних освітніх закладів, з	<i>Знати:</i> специфіку організації психологічної служби

<p>психічному розвитку і поведінці особистості; сприяти подоланню різних форм девіантної поведінки; формувати соціально корисні життєві перспективи, мотивацію до самовиховання й саморозвитку.</p>	<p>урахуванням умінь застосовувати засоби своєчасного усунення відхилень у психічному розвитку та поведінці особистості; зміни девіантної поведінки на соціально прийнятну.</p>	<p>різних освітніх закладів. <i>Вміти:</i> розробляти психологічні просвітницькі та профілактичні заходи.</p>
---	---	---

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1 Історія розвитку психологічних служб в Україні

Періодизація розвитку прикладної психології в Україні. Психологія в умовах соціальних потрясінь початку ХХ століття. Виникнення і розвиток психологічних служб. Теоретичні передумови розвитку практичної психології в Україні у другій половині ХХ століття. Етапи становлення і розвитку психологічної служби в Україні. Національна система соціальних і психологічних служб України.

Змістовий модуль 2 Психологічна служба в системі освіти України

Створення психологічної служби в системі освіти, її становлення, сучасний стан та тенденції розвитку. Основні документи, які регламентують роботу психологічної служби. Етичний кодекс практичного психолога. Методичне забезпечення роботи психологічної служби в системі освіти України. Мета та основні завдання психологічної служби. Функції психологічної служби. Зміст діяльності психологічної служби в системі освіти України. Структурні складові психологічної служби в системі освіти. Управління психологічною службою. Місце практичного психолога в психологічній службі. Кваліфікаційні вимоги до практичного психолога. Особливості діяльності практичних психологів на сучасному етапі реформування загальноосвітньої школи. Планування роботи шкільного психолога. Складання плану роботи на рік, місяць, тиждень. Звітність практичного психолога. Складання звіту за семестр, за рік. Види документації практичного психолога (довідково-інформаційна, обліково-реєстраційна, для службового використання та). Ведення документації практичним психологом. Взаємозв'язок між основними видами діяльності практичного психолога. Участь практичного психолога в шкільній психолого-медико-педагогічній комісії. Необхідність забезпечення наступності між ланками навчання у загальноосвітній школі. Психічний розвиток дітей дошкільного віку. Мета і завдання психологічної служби дошкільного навчального закладу. Основні напрямки діагностичної роботи психолога ЗДО.

Особливості реалізації корекційної роботи психолога ЗДО. Цілі, задачі та умови ефективності роботи психологічної служби в НУШ. Основні напрями роботи практичного психолога у початковій школі. Загальна характеристика психофізіологічного розвитку дитини молодшого шкільного віку. Основні проблеми цього віку. Зміст роботи шкільного психолога в зв'язку зі вступом дітей до школи. Запобігання шкільної дезадаптації молодших школярів. Навчальні труднощі молодших школярів. Інші напрями роботи психологічної служби початкової школи. Права та обов'язки практичного психолога початкової школи. Психофізіологічні особливості підлітків. Проблеми підліткового віку та основні напрями роботи психолога з підлітками. Психофізіологічні особливості юнаків. Пріоритетні напрями роботи психолога із старшими школярами. Форми і техніки роботи практичного психолога з педагогічним колективом. Методи роботи з батьками в освітньому просторі. Мета та основні завдання психологічної служби позашкільного закладу. Напрями роботи та спеціальні методи психологічної служби позашкільного закладу. Особливості роботи позашкільного психолога з розвитку творчої особистості. Робота психолога з обдарованими дітьми. Мета, завдання та основні напрями роботи психологічної служби ВЗО. Основні функції психологічної служби ВЗО. Специфіка роботи психолога зі студентською молоддю.

Змістовий модуль 3 Відомчі психологічні служби

Психологічне забезпечення в Державній службі України з надзвичайних ситуацій. Основними складовими психологічного забезпечення. Структура психологічної служби та норми службового навантаження. Основні завдання психологічної служби. Напрями діяльності психолога ДСНС. Документація психолога ДСНС. Склад «Валізи психолога». Система психологічного забезпечення діяльності Державній прикордонній службі України. Структура та основні завдання психологічного забезпечення Держприкордонслужби. Професійно-психологічна підготовка військовослужбовців Держприкордонслужби. Психологічний супровід виконання завдань з охорони державного кордону. Вивчення соціально-психологічного клімату особового складу Держприкордонслужби. Психологічне забезпечення в Національній гвардії України та ЗСУ. Організаційна структура та основні завдання психологічної служби НГУ. Професійно-психологічний відбір та підготовка. Психологічний супровід виконання службово-бойових завдань. Вивчення соціально-психологічного клімату у військових колективах та психологічна оцінка надзвичайних подій. Психопрофілактика, психологічна допомога та реабілітація військових. Основні напрямки діяльності та завдання психологічної служби в ЗСУ. Структура, зміст та організація діяльності в ЗСУ. Психологічне

забезпечення діяльності Національної поліції України. Основними завданнями та функціями психологічного забезпечення працівників Національної поліції. Суб'єкти та об'єкти системи психологічного забезпечення працівників Національної поліції. Організація роботи та облікова документація психолога в Національній поліції. Функції психологів Національної поліції. Принципи та напрями системи психологічного забезпечення Національної поліції.

Змістовий модуль 4 Психологічна служба організації (підприємства).

Моделі психологічної служби в організаціях. Морально-етичні принципи роботи психолога в організації. Основні види діяльності організаційних психологів. Сутність психологічних технологій в роботі організаційних психологів. Технології профілактики та подолання комунікативних бар'єрів в організації

Методи навчання: розповідь, бесіда, дискусія, тестування, робота з кейсами, презентація проектів, вирішення психологічних задач, робота з діагностичним матеріалом та ін.

Засоби оцінювання: усне опитування, тестове опитування на платформі Всеосвіта, перевірка завдань для самостійної роботи, екзамен (тестова контрольна робота, презентація плану роботи психолога на рік).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, заява) навчання може відбуватись в асинхроній формі на платформі Moodle за погодженням із викладачем.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: потребує використання платформи ZOOM та Moodle.

Система оцінювання та вимоги:

Поточне оцінювання практичних занять та самостійних робіт											Бали	Екзамен	Сума
T ₁	T ₂	T ₃	T ₄	T ₅	T ₆	T ₇	T ₈	T ₉	T ₁₀	T ₁₁	50	50	100
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	36		
2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	14		

Участь в обговоренні питань на практичному занятті – 3 бали (загалом – 36).

«3» балів – отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

«2,5» бали – отримують студенти, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак не повно і допустивши деякі неточності. При цьому не використав на достатньому рівні обов'язкову літературу;

«2» бали – отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки;

«1,5» бали – отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

«1» бал – отримують студенти, які розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Вчасне оригінальне виконання самостійної роботи – 2/1 бали (загалом – 14):

«2/1» балів – самостійна робота повністю виконана та оформлена відповідно до вимог;

«1/0,8» бали – самостійна робота виконана повністю з мінімальними помилками в її оформленні;

«0,5» бал – виконано поверхнево з допущенням суттєвих помилок.

Максимально набрана сума за виконання усіх видів роботи у процесі вивчення дисципліни складає 50 балів.

Форма звітності: тестовий екзамен – 50 балів.

Максимальна кількість балів – 100.

Шкала оцінювання:

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна

1. Алгоритм роботи військового психолога щодо психологічного забезпечення професійної діяльності особового складу Збройних Сил України / Міністерство оборони України, Наук.-дослід. центр гуманітар. проблем Збройних Сил України: Н.А. Агаєв, О.Г. Скрипкін, А.Б. Дейко, В.В. Поливанюк, О.В. Еверт. К.: НДЦ ГП ЗС України, 2016. 147 с.
2. Психологічна служба правоохоронних органів України : навч. посіб. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2022. 188 с.
3. Організація діяльності психологічної служби: навч-метод. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; упоряд. О. А. Дудник. Умань : Візаві, 2023. 267 с.
4. Діагностика психологічної безпеки особистості фахівця екстремального виду діяльності: посібник / упоряд. І. І. Приходько. Х. : НАНГУ, 2017. 76 с.
5. Методи групової роботи в системі освіти : методичні рекомендації / ; за ред. П. П. Горностая ; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. К. : Міленіум, 2017. 64 с.
6. Техніки арттерапії у роботі кризового психолога з цивільним населенням в умовах війни: навч.-метод. посіб. Харків, Видавець ФОП Захаренко В.В. 2023. 106 с.
7. Методики психологічного супроводу педагогічних працівників зі створення безпечного освітнього середовища у закладі освіти в умовах

війни / за наук. ред. Н.В. Лунченко; авт. кол.: В. В. Байдик, Ю. П. Гопкало, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, М. В. Саврасов; НАПН України, Укр. наук.-метод. центр практ. психол. і соц. роботи. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2025. 157 с.

8. Психологічний супровід відновлення освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти (з досвіду П 86 роботи) : практ. посіб. / авт. кол. : В. Г. Панок, В. В. Рибалка, С. К. Шандрюк, І. І. Ткачук, Д. Д. Романовська, В. В. Предко, М. В. Саврасов, І. В. Марухина, В. М. Горленко; за наук. ред. В. Г. Панка. [Електронний ресурс]. Київ : УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2024. 225 с.
9. Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби: практичний посібник / авт.-упор.: І. І. Ткачук, Н. В. Пророк, Н. В. Лунченко, В. М. Горленко, В. Д. Острова, Н. В. Сосновенко; за заг. ред. В. Г. Панка. 2-ге вид., доповн. і переробл. Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2024. 100 с.
10. Панок В. Г. Психологічна служба : Підруч. / [В.Г.Панок (наук. ред.), А.Г.Обухівська, В.Д.Острова та ін.]. Київ : Ніка-Центр, 2016. 362 с.

11. Додаткова

12. Кашкарьова Л.Р. Психологічна служба в системі освіти: Навчально-методичний комплекс для студентів спеціальності «Практична психологія». Бердянськ: БДПУ, 2012. 225 с.
13. Строяновська О. В. Психологічна служба в системі освіти: Практикум з навчального курсу для практичних психологів: Навч. посібн. К.: Каравела, 2010. 176 с.

Основні документи

- Положення про психологічну службу системи освіти України, затверджене наказом МОН України № 509 від 22.05.2018 р.
- Концепція розвитку психологічної служби системи освіти України на період до 2020 року, затверджена наказом МОН України № 1127 від 08.08.2017 р.
- Етичний кодекс психолога. Прийнятий на I Установчому з'їзді Товариства психологів України 20 грудня 1990 року в м. Києві // Практична психологія та соціальна робота. – № 4, 1998.

- Лист ІМЗО від 07.07.2025 № 21/08-586 “Про методичні рекомендації «Пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти України в 2025/2026 навчальному році»”
- Лист МОН України № 1/9-529 від 05.09.2018 р. про планування діяльності, ведення документації і звітності усіх ланок психологічної служби системи освіти України
- Лист МОН від 16.06.2020 № 1/9-328 Щодо методичних рекомендацій з організації психолого-педагогічного консилиуму для проведення повторної комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.
- Положення про атестацію педагогічних працівників, затверджене наказом МОН України № 805 від 09.09.2022 р.

Інтернет-ресурс

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe>
C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB Електронна бібліотека
 “УКРАЇНІКА”
5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека
6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники.